

Poštovana ambasadorko Apostolova,

Poštovani ministre Hamza,

Poštovani g. Taylor,

Poštovani predstavnici domaćih i međunarodnih institucija,

Poštovani učesnici,

Posebno mi je zadovoljstvo da učestvujem na prezentaciji „Izveštaja o tranziciji za 2019. godinu“ koji ujedno obeležava 12. godišnjicu članstva Republike Kosovo u Evropskoj banci za obnovu i razvoj. Od posebnog značaja je činjenica da ovogodišnji izveštaj kao glavni fokus ima temu korporativnog upravljanja, za koju je Centralna banka pokazala lideršip izvan svog mandata, gde je u ulozi regulatora i nadzornika finansijskih institucija u Republici Kosovo, unapredila zahteve za bolje korporativno upravljanje.

Dozvolite mi da prvobitno podelim sa vama nekoliko gledišta o značaju koji korporativno upravljanje ima za finansijski sektor i generalno za ekonomiju. Finansijske se generalno, i bankarstvo posebno odnose jednostavno na kredibilitet, a to je posebno evidentno u zemljama koje nemaju dugo iskustvo sa razvijenim finansijskim proizvodima, institucijama i finansijskim tržištima.

Nedavna finansijska kriza pokazala je da se jedan od glavnih uzroka krize može pripisati slabostima u korporativnom upravljanju. Mnoge do sada urađene studije potvrđuju snažnu povezanost korporativnog upravljanja i učinka ovih banaka tokom finansijske krize.

Danas, više od decenije nakon nedavne finansijske krize, kosovski finansijski sektor je uspeo da bez problema prebrodi nekoliko izazova sa kojima su se suočavale druge zemlje. Međutim, iskoristili smo ovaj trenutak da nastavimo sa izgradnjom održivijeg i stabilnijeg finansijskog okruženja, čiji su stub najbolji principi i standardi korporativnog upravljanja.

Naša poruka finansijskom sektoru bila je vrlo jasna: pored potrebe za većom jasnoćom u organizacionoj strukturi, podeli odgovornosti i povećanju stručne kompetentnosti, zahteva se novi način razmišljanja njihovih odbora sa posebnim osvrtnom na:

- Izgradnju kolektivnih kapaciteta za identifikaciju rizika;
- Usredsređenost na dugoročnu ekonomsku održivost finansijskih institucija;
- Usvajanje modela korporativnog upravljanja koji povećava vrednost izgrađenu na mehanizmima efikasne organizacije finansijske institucije (tj. kultura, poslovni model, obim, organizacione potrebe itd.),
- Iznad svega, usvajanje modela koji obezbeđuje transparentnost, nepristrasnost i jednak tretman svih zainteresovanih strana (akcionara, klijenata i zaposlenih)..

Centralna banka Republike Kosovo uživa funkcionalnu, finansijsku i operativnu nezavisnost i kao takva usvaja moderno korporativno upravljanje, ne samo u unutrašnjoj organizaciji već i u regulatornim zahtevima koje imamo u odnosu na finansijske institucije koje nadgledamo. CBK ovu nezavisnost pokazuje snažnom odgovornošću i transparentnošću, kao mehanizam od posebnog značaja za dobro korporativno upravljanje.

U poslednje vreme ste bili svedoci nekih odluka koje je CBK donela u vezi sa finansijskim institucijama koje su ugrozile stabilnost finansijskog sektora na Kosovu, i nisu bile u skladu sa zakonskim zahtevima. To govori o odlučnosti Centralne banke da izvršava svoj ustavni mandat i da se rukovodi najboljim pravilima i standardima korporativnog upravljanja. Mi ćemo i dalje nastaviti da budemo nepokolebljivi u našim aktivnostima da kosovskoj ekonomiji ponudimo finansijske institucije i izvore finansiranja koji odgovaraju razvojnim potrebama i stabilnost ekonomije.

Kao što sam gore napomenuo, posvećenost CBK-a da unapredi agendu korporativnog upravljanja na Kosovu je višedimenzionalna. Funkcionisanje na osnovu modernog korporativnog upravljanja omogućilo nam je da uspešno razvijamo zakonski okvir o korporativnom upravljanju i o finansijskim institucijama na Kosovu. Zahtevi za napredno korporativno upravljanje koji su proistekli iz ovog okvira nisu uticali samo na implementaciju pravih modela upravljanja od strane finansijskih institucija, nego iste prenesu i u privatni sektor preko kompanija koje su one finansirale zahtevajući bolje mehanizme za upravljanje rizikom, unutrašnje kontrole, otkrivanje i transparentnost.

Centralna banka je takođe imala kritičnu ulogu u uspostavljanju modernih mehanizama korporativnog upravljanja u dve institucije od posebnog značaja za kosovsku ekonomiju; Kosovski fond za osiguranje depozita i Fond za garanciju kredita na Kosovu.

Na ovom putu od dve decenije, Centralna banka i druge domaće institucije na Kosovu imale su privilegiju da dobiju podršku i savete od mnogih međunarodnih finansijskih institucija, uključujući MMF, USAID, američki trezor, Svetsku banku, KfV, GIZ, EBRD i druge. Poseban doprinos u oblasti korporativnog upravljanja na Kosovu ima naš današnji domaćin, Evropska banka za obnovu i razvoj, ne samo kao aktivan investitor u privatnom i finansijskom sektoru, već takođe pruža pomoć zainteresovanim stranama u ova dva sektora i drugim institucijama tehničkom pomoći za unapređenje prakse korporativnog upravljanja na veoma kvalitativan način.

Posvećenost EBRD-a u ovom pravcu pokazuje i poslednje objavljivanje Izveštaja o tranziciji, pod nazivom „Dobro upravljanje za bolju ekonomiju“. Ovaj izveštaj naglašava činjenicu da je Kosovo napredovalo više od drugih zemalja u pogledu korporativnog upravljanja, međutim smatram da još uvek nismo uspeli da integrišemo dobro korporativno upravljanje duboko i uz institucionalnu sveobuhvatnost. Stoga, moramo da nastavimo da sve napore usredsredimo u tom pravcu kako bismo Kosovo pozicionirali na konkurentnom nivou na regionalnim i evropskim tržištima, i samo tada će Kosovo moći da predstavi svoju ekonomiju u ciklusu rasta produktivnost i ubrzanog ekonomskog rasta.

Dozvolite mi da završim ovo obraćanje postavkom o **poverenju** na čijoj osnovi funkcioniše finansijski sektor. Shodno tome, da bismo stekli kredibilitet na finansijskom tržištu, moramo imati kredibilne institucije, a institucije su u osnovi ljudi koji ih grade i upravljaju njima. Prema tome, aktivni akcionari, efikasni odbori, adekvatno rukovodstvo, odgovorni klijenti (korisnici kredita i deponenti) i zdrave institucije su glavni faktori kvalitetnog korporativnog upravljanja.

Na kraju, želim čestitati EBRD-u na odličnom izveštaju koji nas zapravo pre svega podseća na izazove koji nas očekuju stoje na putu daljeg razvoja.

Hvala!